

CORPUS DIONYSIACUM

II

PATRISTISCHE TEXTE UND STUDIEN

IM AUFTRAG DER
PATRISTISCHEN KOMMISSION
DER AKADEMIEN DER WISSENSCHAFTEN
IN DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND

HERAUSGEGEBEN VON
K. ALAND UND E. MÜHLENBERG

BAND 36

WALTER DE GRUYTER · BERLIN · NEW YORK

1991

CORPUS DIONYSIACUM

II

PSEUDO-DIONYSIUS AREOPAGITA

DE COELESTI HIERARCHIA
DE ECCLESIASTICA HIERARCHIA
DE MYSTICA THEOLOGIA
EPISTULAE

HERAUSGEGEBEN VON

GÜNTER HEIL †

UND

ADOLF MARTIN RITTER

WALTER DE GRUYTER · BERLIN · NEW YORK

1991

Gedruckt mit Unterstützung der Deutschen Forschungsgemeinschaft

Ⓢ Gedruckt auf säurefreiem Papier
das die US-ANSI-Norm über Haltbarkeit erfüllt.

CIP-Titelaufnahme der Deutschen Bibliothek

Dionysius <Areopagita>:

Corpus Dionysiacum / Pseudo-Dionysius Areopagita. — Berlin ;
New York : de Gruyter.

ISBN 3-11-012460-2

NE: Dionysius <Areopagita>: [Sammlung]

2. De coelesti hierarchia [u. a.] / hrsg. von Günter Heil und Adolf
Martin Ritter. — 1991

(Patristische Texte und Studien ; Bd. 36)

ISBN 3-11-012041-0

NE: Heil, Günter [Hrsg.]; GT

ISSN 0553-4003

© Copyright 1991 by Walter de Gruyter & Co., D-1000 Berlin 30

Dieses Werk einschließlich aller seiner Teile ist urheberrechtlich geschützt. Jede Verwertung außerhalb der engen Grenzen des Urheberrechtsgesetzes ist ohne Zustimmung des Verlages unzulässig und strafbar. Das gilt insbesondere für Vervielfältigungen, Übersetzungen, Mikroverfilmungen und die Einspeicherung und Verarbeitung in elektronischen Systemen.

Printed in Germany

Satz und Druck: Arthur Collignon GmbH, Berlin
Buchbinderische Verarbeitung: Lüderitz & Bauer, Berlin

Dem Andenken
an
Hermann Langerbeck
und
Carl Andresen

GELEITWORT

Am 25. August 1990 ist Günter Heil gestorben. Wer ihn gekannt hat und vor allem die, die mit ihm zusammengearbeitet haben, sind bestürzt und trauern um den feinfühligsten Philologen. Seiner profunden Sprachkenntnis, die er gelassen im Gespräch weitergab, ist die ganze Edition verpflichtet. So verlängert sich die Reihe der Personen, denen der Dank für die geleistete Arbeit an dieser Edition nur noch nachgerufen werden kann. Günter Heil hätte sich über die vollendete Veröffentlichung sehr gefreut; denn der Text des Areopagiten hat ihn länger als die Hälfte seines Lebens, seit seiner Dissertation, beschäftigt.

Die Revision der Druckfahnen hat G. Heil noch selbst durchsehen können; auch die Auswahl für das griechische Wortregister hat er noch mitbestimmt. Für die sorgfältige Ausführung des Umbruchs und für die Register trägt die Göttinger Arbeitsstelle der Patristischen Kommission die Verantwortung; ich zeichne für sie, aber mir ist mit hohem Einsatz geholfen worden, von den beiden anderen Editoren und von meiner wissenschaftlichen Hilfskraft Gabriela Hirsch.

Der Deutschen Forschungsgemeinschaft gilt ein großer Dank für die gewährte Hilfe. In erfreulicher und hilfsbereiter Zusammenarbeit mit dem Verlag ist ein Druck gelungen, der — so hoffen die Herausgeber — den Erwartungen an eine kritische Textausgabe entspricht.

Göttingen, im Dezember 1990

Ekkehard Mühlberg

VORWORT

Nach der Edition Balthasar Cordiers, Antwerpen 1634 (verbesserte Neuauflage Paris 1644, 1655 u. ö.), können nun die Himmlische und die Kirchliche Hierarchie, die Mystische Theologie und die Briefe erstmalig in einer Nova editio critica maior vorgelegt werden. All denen, die dazu beigetragen haben, sei hier gedankt: den zahlreichen Bibliotheken für die Bereitstellung von Mikrofilmen und Abzügen, den wissenschaftlichen Hilfskräften für ihre Hilfeleistungen, und vor allem jenen drei Gelehrten, ohne die eine Neuherausgabe der Areopagitica nicht hätte zustandekommen können: Hermann Lagerbeck †, dem Initiator der Editio critica maior, Carl Andresen †, ihrem jahrelangen Förderer, und Ekkehard Mühlenberg als dem Dienststellenleiter der Patristischen Kommission, Arbeitsstelle Akademie der Wissenschaften zu Göttingen, ihrem geduldigen Betreuer und engagierten Herausgeber.

Heidelberg und Offenbach, im November 1988

Adolf Martin Ritter
Günter Heil †

INHALT

Geleitwort	VII
Vorwort	IX
Verzeichnis der abgekürzt zitierten Quellen und Parallelen	XIII
Abkürzungen des textkritischen Apparates	XIV
De Coelesti Hierarchia, De Ecclesiastica Hierarchia (G. Heil)	1
Einleitung	3
De Coelesti Hierarchia (Text)	5
De Ecclesiastica Hierarchia (Text)	61
De Mystica Theologia, Epistulae (A. M. Ritter)	133
Einleitung	137
De Mystica Theologia (Text)	139
Epistulae (Text)	151
Register	211
1. Corpus Dionysiacum	213
2. Bibel	231
3. Antike Autoren	245
a) Nichtchristliche Autoren	245
b) Christliche Autoren	256
4. Moderne Autoren	266
5. Griechisches Register	268
a) Eigennamen	268
b) Wörter	269

ABKÜRZUNGEN

VERZEICHNIS DER ABGEKÜRZT ZITIERTEN QUELLEN UND PARALLELEN

Die griechisch-antiken Autoren werden nach H. G. Liddell—R. Scott, *A Greek-English Lexicon. With a Supplement* 1968, Oxford ⁹1940, Nachdruck 1978, S. XVI—XXXVIII, die lateinischen Autoren nach Ch. T. Lewis—Ch. Short, *A Latin Dictionary*, Oxford 1879 (Nachdruck 1966), S. VII—XI, die griechisch-patristischen Autoren nach G. W. H. Lampe, *A Patristic Greek Lexicon*, Oxford ⁵1978, S. IX—XLIII, zitiert. Es werden auch die dort aufgeführten Textausgaben benutzt. Davon abweichende oder darüber hinausgehende Angaben finden sich im Verzeichnis der abgekürzt zitierten Quellen und Parallelen. Die Abkürzungen erfolgen ohne Punktsetzung.

Weitere bibliographische Abkürzungen folgen dem Abkürzungsverzeichnis der Theologischen Realenzyklopädie, zusammengestellt von S. Schwertner, Berlin—New York 1976.

Im folgenden Verzeichnis werden nur die Textausgaben genannt, die noch nicht in *Corpus Dionysiacum* I, S. XIII ff. aufgeführt sind.

- Chrys catech = Joannes Chrysostomus, *Catecheses ad illuminandos* 1—8, ed. A. Wenger, Jean Chrysostome, *Huit catéchèses baptismales*, = SC 50 bis, 1970.
- Corp Herm = *Corpus Hermeticum*, edd. A. D. Nock, A.-J. Festugière, vol. I—II, Paris 1945 (²1962).
- Dam problem = Damascius Philosophus, *De principiis*, ed. C. E. Ruelle, *Damascii successoris dubitationes et solutiones*, 2 Bde, Paris 1889 und 1899, Nachdruck Brüssel 1964.
- Dam v Isid = *Damascii vitae Isidori reliquiae*, ed. C. Zintzen, Hildesheim 1967.
- Ev Barth = *Evangelii Bartholomaei fragmenta*, edd. A. Wilmart — E. Tisserant: RB 10, 1913, 185 sqq. 321 sqq.
- Gr Nyss Spir = Gregorius Nyssenus, *Adversus Macedonianos de Spiritu Sancto*, ed. F. Müller, in: *Gregorii Nysseni Opera*, vol. III 1, Leiden 1958.
- Gr Nyss infant = Gregorius Nyssenus, *De infantibus praematurae abreptis*, cur. H. Hörner, in: J. K. Downing, J. A. McDonough, H. Hörner, *Gregorii Nysseni Opera Dogmatica Minora, Pars II*, = *Gregorii Nysseni Opera*, vol. III 2, Leiden 1987.
- Gr Nyss v Macr = Gregorius Nyssenus, *Vita s. Macrinae*, ed. V. W. Callahan, in: W. Jaeger, J. P. Cavarinos, V. W. Callahan, *Gregorii Nysseni Opera*, vol. VIII 1, Leiden 1952, Nachdruck 1986.
- Gr Nyss virg = Gregorius Nyssenus, *De virginitate*, ed. J. P. Cavarinos, in: *Gregorii Nysseni Opera*, vol. VIII 1, Leiden 1952, Nachdruck 1986.
- Gr Nyss v Mos = Gregorius Nyssenus, *De vita Moysis*, ed. H. Musurillo, = *Gregorii Nysseni Opera*, vol. VII 1, Leiden 1964.

- Gr Nyss ascens = Gregorius Nyssenus, In ascensionem Christi, ed. E. Gebhardt, in: G. Heil, A. van Heck, E. Gebhardt, A. Spira, Gregorii Nysseni Sermones, Pars I, = Gregorii Nysseni Opera, vol. IX, Leiden 1967.
- Gr Nyss mort = Gregorius Nyssenus, De mortuis, ed. G. Heil, in: G. Heil, A. van Heck, E. Gebhardt, A. Spira, Gregorii Nysseni Sermones ..., a. a. O.
- Hierocl in CA = Hierocles Platonius, In Aureum Pythagoreorum Carmen commentarius, rec. F. G. Köhler, Stuttgart 1974.
- Jamb fr = Jamblichus Philosophus, Fragmenta, in: B. D. Larsen, Jamblique de Chalcis. Exégète et philosophe. Appendice: Testimonia et fragmenta exegetica, Aarhus (Univ. forl.) 1972.
- Or hom in Lc = Origenes, Homiliae in Lucam, ed. M. Rauer = GCS 49, 1959.
- Ph heres = Philo Judaeus, Quis rerum divinarum heres sit, ed. P. Wendland, Philonis Alexandrini opera quae supersunt, vol. III, Berlin 1898, Nachdruck 1962.
- Ph mut = Philo Judaeus, De mutatione nominum, ed. P. Wendland, Philonis ..., vol. III, Berlin 1898, Nachdruck 1962.
- Ph sobr = Philo Judaeus, De sobrietate, ed. P. Wendland, Philonis ..., vol. II, Berlin 1897, Nachdruck 1962.
- Ph spec leg = Philo Judaeus, De specialibus legibus, ed. L. Cohn, Philonis ..., vol. V, Berlin 1906, Nachdruck 1962.
- Ph v Mos = Philo Judaeus, De vita Mosis, ed. L. Cohn, Philonis ..., vol. IV, Berlin 1902, Nachdruck 1962.
- Ph vita contempl = Philo Judaeus, De vita contemplativa, edd. L. Cohn, S. Reiter, Philonis ..., vol. VI, Berlin 1915, Nachdruck 1962.
- Procl phil chald = Proclus, Eclogae e Proclo de philosophia chaldaica; sive de doctrina oraculorum chaldaicorum, ed. A. Jahn, Halle 1891.
- Thdr Mops catech = Theodorus Mopsuestenus, Homiliae catecheticae, edd. R. Tonneau, R. Devreesse, Les homélies catéchétiques, Rom 1949.
- Traditio Apostolica = Didascaliae apostolorum canonum ecclesiasticorum traditionis apostolicae versiones Latinae rec. E. Tidner = TU 75, 1963.

ABKÜRZUNGEN DES TEXTKRITISCHEN APPARATES

ad fin	= ad finem	def	= deficit
add	= addidit	del, delev	= delevit
adnot	= adnotavit	delend not	= delendum notavit
al m	= alia manus	delend signific	= delendum significavit
alt m	= altera manus	dittogr	= dittographia
alterav	= alteravit	e corr	= e correctura
ante corr	= ante correcturam	e g	= exempli gratia
cens	= censuit	ead m	= eadem manus
cett	= ceteri	ed	= edidit, editio, editor
cf	= confer	eras	= erasit
codd	= codices	exp	= expunxit
coll	= collocavit	extinx	= extinxit
compress	= compressit	fol	= folium
coniec	= coniecit	hab	= habet, habent, habui
corr	= correxit, correctura	i e	= id est
corrupt	= corruptela	ibid	= ibidem

id	= idem	p corr	= post correcturam
illegib	= illegibile	per superscr	= per superscriptionem
inc, incip	= incipit	per suprascr	= per suprascriptionem
incert m	= incerta manus	poss	= possunt
indic	= indices	pot	= potest
init	= initio	praeb	= praebet, praebuit
inscr	= inscripsit, inscrip- tio(nem)	praem	= praemisit
inser	= inserui, inseruit	prob	= probabilis
iterav	= iteravit	r	= recto
l, lin	= linea	rec	= recentior, recentiores
lac	= lacuna	rest	= restituit
legend	= legendum	s	= supra
litt	= litterae	s v	= sub voce
loc	= locus	scil	= scilicet
m, man	= manus	scr	= scripsit
m rec	= manus recentior	sec m	= secunda manus
mg	= margo, margine(m)	signific	= significavit
ms	= codex manu scriptus	sim	= similiter
mss	= codices manu scripti	suppl	= supplevit
not	= notavit, notat	text	= textus
om	= omisit	tit	= titulus
op cit	= opus citatum	trad	= tradidit, traditio
origin	= originalis	v l	= varia lectio
p	= pagina	vid	= videtur
		vol	= volumen

DE COELESTI HIERARCHIA
DE ECCLESIASTICA HIERARCHIA

HERAUSGEGEBEN VON GÜNTER HEIL

EINLEITUNG ZUR EDITION

Die Edition folgt im wesentlichen den Richtlinien der Gesamtausgabe Gregors von Nyssa¹. Für die Herstellung der Texte wurden aus 8 der in der Einleitung zum Gesamtwerk² dargestellten 14 Handschriften-Gruppen ein oder mehrere Vertreter gewählt: als Vertreter der Gruppe

- 1 PaRcFa,
- 2 VcKa,
- 3 Fd,
- 4 Pb Rd,
- 5 Pt,
- 8 Vv,
- 9 Lc,
- 10 Pn,
- 13 Fb.

Die Anordnung PaRc PtPnPb(Rd)Fb Vv Fa(Fd) Lc VcKa zeigt stellenweises Vorkommen gemeinsamer Varianten, doch sollen daraus nicht vorschnell stemmatische Schlüsse gezogen werden. Sie ist nur im Sinne des in der Einleitung zum Gesamtwerk Dargebotenen zu verstehen. Für Fa tritt Fd ein in CH Anfang bis 29,16 und EH 109,19–119,1, für Pb tritt ein Rd in CH 16,20–28,15.

Quellen und Parallelen werden in einem Apparat gemeinsam aufgeführt. Benannt werden zunächst die Vide-Verweise (für Zitate), danach folgen die Confer-Verweise (für Anspielungen). Die Anordnung beider Verweisarten beachtet das folgende Muster: 1. Werke des CD (zitiert nach den Seiten und Zeilen dieser Ausgabe); 2. Scholiast (zitiert nach Migne PG 4 mit Angabe der Spalten); 3. Bibel; 4. Klassische und patristische Autoren in chronologischer Reihenfolge (werden mehrere Werke eines Autors genannt, geschieht dies in der Regel in alphabetischer Anordnung der Werke); 5. Sekundärliteratur.

¹ W. Jaeger, H. Langerbeck und andere, *Gregorii Nysseni opera omnia*, Bde I ff., Leiden 1921 ff. Vgl. W. Jaeger in Bd II p LXVI sqq (Leiden 1960).

² Vgl. B. R. Suchla, *Corpus Dionysiacum I* (PTS 33, 1990), Einleitung in die Edition des *Corpus Dionysiacum*, 1.2., S. 11, sowie 4.3., S. 87–91.

DE COELESTI HIERARCHIA

SIGLA CODICUM

- Serg Sinai, Katharinenkloster, Cod. 52; saec. VII/VIII
- Pa Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 437; saec. IX
- Rc Rom, Biblioteca Vallicelliana, Cod. E. 29; saec. X
- Pt Paris, Bibliothèque Nationale, Fonds Coislin, Cod. Gr. 253; saec. IX/X
- Pn Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 933; saec. X
- Pb Paris, Bibliothèque Nationale, Cod. Gr. 438; anni 992
- Rd Rom, Biblioteca Vallicelliana, Cod. E. 61; saec. XIII
- Fb Florenz, Biblioteca Laurenziana, San Marco, Cod. 686; saec. X
- Vv Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Palatinus Gr. 123; saec. X ineuntis
- Fa Florenz, Biblioteca Laurenziana, Conventi Soppressi, Cod. 202; saec. X
- Fd Florenz, Biblioteca Laurenziana, Cod. V. 13; saec. XI
- Lc London, British Library, Additions, Cod. 18231; anni 972
- Vc Rom, Biblioteca Apostolica Vaticana, Cod. Vaticanus Gr. 371; saec. XI
- Ka Sinai, Katharinenkloster, Cod. 319; anni 1048
- v B. Cordier, ed. Sancti Dionysii Areopagitae De Coelesti Hierarchia, Antwerpen 1634 (verb. und verm. Nachdruck Venedig 1755, = PG 3, 120 sqq)

ΤΩΙ ΣΥΜΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΙ ΤΙΜΟΘΕΩΙ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΥΡΑΝΙΑΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

〈Ι.〉

〈1〉 «Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθεν ἐστὶ κατα- 120 B
βαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων.» Ἀλλὰ καὶ πᾶσα πατροκινήτου
5 φωτοφανεῖας πρόοδος εἰς ἡμᾶς ἀγαθοδότης φοιτῶσα πάλιν ὡς ἐνοποιὸς
δύναμις ἀνατατικῶς ἡμᾶς ἀναπλοῖ καὶ ἐπιστρέφει πρὸς τὴν τοῦ συναγω- 121 A
γοῦ πατρὸς ἐνότητα καὶ θεοποιὸν ἀπλότητα. Καὶ γὰρ «Ἐξ αὐτοῦ τὰ
πάντα καὶ εἰς αὐτὸν» ὡς ὁ ἱερὸς ἔφη λόγος.

〈2〉 Οὐκοῦν Ἰησοῦν ἐπικαλεσάμενοι, τὸ πατρικὸν φῶς, τὸ ὄν «τὸ
10 ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον», δι' οὗ
τὴν πρὸς τὸν ἀρχίφωτον πατέρα προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν, ἐπὶ τὰς τῶν
ἱεροτάτων λογίων πατροπαράδοτους ἐλλάμψεις ὡς ἐφικτὸν ἀνανεῦσωμεν
καὶ τὰς ὑπ' αὐτῶν συμβολικῶς ἡμῖν καὶ ἀναγωγικῶς ἐκφανθείσας τῶν

3 sq Vide Jac 1,17 4—7 Hoc loco quasi in nuce complicata est Dionysii theologia; quae
vero ratio intercedat inter bonum, lucem, id, quo Deus nos ad se attrahat, fusius tractatur
DN, c IV, praecipue IV 1; 4; 6; cf CH 8,5 sq; 17,3 sqq; 20,9 sqq; Pl R 508 sqq; Procl inst 13;
17; 121; 146 7 ἐνότητα: Cf CH 32,8 sq; DN 227,6 sqq; Plot Enn VI 9,2 sqq; Or princ
I 1,6; Procl theol plat II passim 7 sq Vide Rm 11,36 9 πατρικὸν φῶς: Cf Or princ
I 2,7; Plot Enn V 1,6,28 sqq; IV 3,17,12 sqq ἐπικαλεσάμενοι: Cf Procl theol plat I 1 (p
7,17 sqq) 9 sq Vide Joh 1,9 10 sq Cf Rm 5,2; Eph 2,18

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

tit praem Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν πρὸς Τιμόθεον ἐπίσκοπον περὶ τῆς
οὐρανίας ἱεραρχίας Rc (sed Ἀρεοπαγίτου om, post ἐπισκόπου add Ἐφέσου) Pt (sed οὐρα-
νίου) Pn Τοῦ ἐν ἁγίοις Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου περὶ τῆς οὐρανίας ἱεραρχίας v post
tit add κεφάλαιον ἁ PtPn v 1 τῶ — 2 ἱεραρχίας om Pa ὁ om FdLc 2
περὶ — ἱεραρχίας om v οὐρανίου PtPbVcKa post ἱεραρχίας add κεφάλαιον ἁ
PaRcFbFd LcVcKa 3 textui praem ὅτι πᾶσα θεία ἐλλάμψις κατὰ ἀγαθότητα ποικίλως
εἰς τὰ προνοούμενα προιοῦσα μένει (μένη PaRc) ἀπλή καὶ οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐνοποιεῖ
τὰ ἐλλαμπόμενα codd v 5 φωτοφανεῖας PaPnFb 6 δύναμις: i in rasura Ka ἀνα-
πλοῖ codd: ἀναπληροῖ v ἐπιστρέφει πρὸς: -i pr- e corr Ka συναγωγῶν PnLc
7 πατρὸς πνεύματος Fb ἔξ — 8 ἱερὸς corrupt in Fb τὰ om PaRcPtPn v 9
Ἰησοῦν corrupt in Pa 9/10 τὸ ἄλ- e corr Pn τὸ tertium om Rc 11 τὴν om
Rc Pn (add m rec) 12 ἱεροτάτων PaPtPnPbVvVc πατροπαράδοτους Rc ἀνα-
νεύσωμεν Pb

- οὐρανίων νοῶν ἱεραρχίας ὡς οἱοί τε ἔσμεν ἐποπτεύσωμεν καὶ τὴν ἀρχικὴν
 121 B καὶ ὑπεράρχιον τοῦ θεαρχικοῦ πατρὸς φωτοδοσίαν, ἣ τὰς τῶν ἀγγέλων
 ἡμῖν ἐν τυπωτικοῖς συμβόλοις ἐκφαίνει μακαριωτάτας ἱεραρχίας, αὐλοῖς
 καὶ ἀτρεμέσι νοῶς ὀφθαλμοῖς εἰσδεξάμενοι πάλιν ἐξ αὐτῆς ἐπὶ τὴν ἀπλὴν
 αὐτῆς ἀναταθῶμεν ἄκτινα. Καὶ γὰρ οὐδὲ αὐτὴ πώποτε τῆς οἰκείας ἐνικῆς 5
 ἐνότητος ἀπολείπεται, πρὸς ἀναγωγικὴν δὲ καὶ ἐνοποιὸν τῶν προνο-
 ουμένων σύγκρασιν ἀγαθοπρεπῶς πληθυνομένη καὶ προϊοῦσα μένει τε
 ἔνδον ἑαυτῆς ἀραρότως ἐν ἀκινήτῳ ταυτότητι μονίμως πεπηγυῖα καὶ
 τοὺς ἐπ' αὐτὴν ὡς θεμιτὸν ἀνανεούντας ἀναλόγως αὐτοῖς ἀνατείνει καὶ
 ἐνοποιεῖ κατὰ τὴν ἀπλωτικὴν αὐτῆς ἔνωσιν. Καὶ γὰρ οὐδὲ δυνατόν 10
 ἑτέρως ἡμῖν ἐπιλάμψαι τὴν θεαρχικὴν ἄκτινα μὴ τῇ ποικιλίᾳ τῶν ἱερῶν
 παραπετασμάτων ἀναγωγικῶς περικεκαλυμμένην καὶ τοῖς καθ' ἡμᾶς
 121 C προνοίᾳ πατρικῇ συμφυῶς καὶ οἰκείως διεσκευασμένην.
 <3> Διὸ καὶ τὴν ὀσιωτάτην ἡμῶν ἱεραρχίαν ἡ τελετάρχης ἱεροθεσία
 τῆς τῶν οὐρανίων ἱεραρχιῶν ὑπερκοσμίου μιμήσεως ἀξιώσασα καὶ τὰς 15
 εἰρημένας αὐλοῦς ἱεραρχίας ὑλαίοις σχήμασι καὶ μορφωτικαῖς συνθέσεσι
 διαποικίλασα παραδέδωκεν, ὅπως ἀναλόγως ἡμῖν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἱερῶ-
 τάτων πλάσεων ἐπὶ τὰς ἀπλᾶς καὶ ἀτυπώτους ἀναχθῶμεν ἀναγωγὰς
 καὶ ἀφομοιώσεις, ἐπεὶ μὴδὲ δυνατόν ἐστι τῷ καθ' ἡμᾶς νοῖ πρὸς τὴν
 αὐτὸν ἐκείνην ἀναταθῆναι τῶν οὐρανίων ἱεραρχιῶν μίμησιν τε καὶ θεω- 20
 121 D ρίαν, εἰ μὴ τῇ κατ' αὐτὸν ὑλαίᾳ χειραγωγίᾳ χρῆσαιτο τὰ μὲν φαινόμενα

3/4 αὐλοῖς ὀφθαλμοῖς: Cf Pl R 533 d 2; Gr Nyss hom in Cant prooemium (4,4 et quae Langerbeck adnotavit) 5sq; Cf DN 212,16sq; Pl Ti 42 e 5; Plot Enn V 4,2,19sq; Iamb myst III 17 (p 139,17sq); Procl inst 26sq (et quae Dodds adnotavit); id in Cra 53,9–23 7/8 Cf Procl inst 125 10–13 Cf DN 114,1sq; Plot Enn V 1,6,12sq; Procl inst 123; id theol plat I 4 (p 21,7sq); I 20 (p 95,18sq) 14sq Cf EH 64,23sq; Clem str IV 66,1 (p 278,10sq); Gr Nyss hom 8 in Cant 257,1sq

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

1 οἶόν τε v ἐποπτεύσομεν Pb ἱεραρχικὴν Pt 2 ἀγγελικῶν PbFbVv 3
 τυποτικοῖς PaVv ἐκφαίνειν Rc μακαριωτάτας Vv 5 οὐδ' FdLc (corr in οὐδὲ)
 πῶτε Fb (sed corr) 6 ἐνότητος Serg: ἐνιότητος PaPn (corr in ἐνδότητος al man)
 ἐνδότητος cett v; ἐνικὴ ἐνότης idem fere significat atque ἐνὰς ἐνοποιὸς ἀπάσης ἐνάδος DN
 109,13, cf et DN 112,11sq; 227,6–229,14 ἀναγωγὴν PbFbFdVcKa ἀγωγικὴν Lc (sed
 corr) 7 προϊοῦσα Pt 8 αὐτῆς Pa ἀραρότως Pt (sed corr) μονοειδῶς
 PaRcPtPn 9 ἀνατείνει Pn (sed corr) 10 ἐνοποιοῖ Ka 11 ἡμῖν ἑτέρως coll Pb
 τῇ om Vv 14 ὀσιωτάτην PaPn (sed corr) Vv τελετάρχης RcPt (sed corr) 15
 καὶ om Vc, sed suppl ead m 17 διαποικίλασα corr in -ίλλασα Pn διαποικιλώσασα Fd
 18 ἀτυποτάτους PaLc (sed corr) ἀναχῶμεν Ka (sed corr) ἀγωγὰς Ka (sed corr)
 ἀναγωγὰς ἀναχθῶμεν coll Fd 19 τῷ corr in τὸ Vv νοῖ RcPtPn v: νῶι PaPb νῶ
 FbVvFd LcVcKa 20 ἀνατεθῆναι Rc ἀναθῆναι Pa (sed sscr χ) 21 εἰ μὴ Fb καθ'
 αὐτὸν Ka χρῆσαιτο VvFd

5 κάλλη τῆς ἀφανοῦς εὐπρεπείας ἀπεικονίσματα λογιζόμενος καὶ τὰς αἰ-
 σθητὰς εὐωδίας ἐκτυπώματα τῆς νοητῆς διαδόσεως καὶ τῆς αὐτοῦ φωτο-
 δοσίας εἰκόνα τὰ ὑλικά φῶτα καὶ τῆς κατὰ νοῦν θεωρητικῆς ἀποπληρώ-
 σεως τὰς διεξοδικὰς ἱεράς μαθητείας καὶ τῆς ἐναρμονίου πρὸς τὰ θεῖα καὶ
 10 5 τεταγμένης ἑξέως τὰς τῶν ἐνθάδε διακοσμήσεων τάξεις καὶ τῆς Ἰησοῦ 124 A
 μετουσίᾳ τὴν τῆς θειοτάτης εὐχαριστίας μετάληψιν, καὶ ὅσα ἄλλα ταῖς
 οὐρανίαις μὲν οὐσίαις ὑπερκοσμίως, ἡμῖν δὲ συμβολικῶς παραδίδονται.
 Ταύτης οὖν ἕνεκα τῆς ἡμῶν ἀναλόγου θεώσεως ἡ φιλάνθρωπος τελεταρ-
 χία καὶ τὰς οὐρανίας ἱεραρχίας ἡμῖν ἀναφαίνουσα καὶ συλλειτουργγόν
 10 10 αὐτῶν τελοῦσα τὴν καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίαν τῇ πρὸς δύναμιν ἡμῶν ἀφο-
 μοιώσει τῆς θεοειδοῦς αὐτῶν ἱερώσεως αἰσθητῶν εἰκόσι τοὺς ὑπερουρα-
 νίους ἀνεγράψατο νόας ἐν ταῖς ἱερογραφικαῖς τῶν λογίων συνθέσεσιν,
 ὅπως ἂν ἡμᾶς ἀναγάγοι διὰ τῶν αἰσθητῶν ἐπὶ τὰ νοητὰ καὶ τῶν
 15 15 ἱεροπλάστων συμβόλων ἐπὶ τὰς ἀπλᾶς τῶν οὐρανίων ἱεραρχιῶν ἀκρότη-
 τας.

〈II.〉

20 〈1〉 Χρὴ τοιγαροῦν ὥς οἶμαι πρῶτον ἐκθέσθαι τίνα μὲν εἶναι σκοπὸν 136 D
 ἀπάσης ἱεραρχίας οἰόμεθα καὶ τί τοὺς αὐτῆς ἐκάστη θιασώτας ὀνήνησιν,
 ἑξῆς δὲ τὰς οὐρανίας ἱεραρχίας ὑμῆσαι κατὰ τὴν αὐτῶν ἐν τοῖς λογίοις
 ἐκφαντορίαν, ἐπομένως τε τούτοις εἰπεῖν ὁποῖαις ἱεραῖς μορφώσεσι τὰς
 20 20 οὐρανίας σχηματίζουσι διακοσμήσεις αἱ τῶν λογίων ἱερογραφίαι, καὶ 137 A
 πρὸς ποίαν ἀναχθῆναι χρὴ διὰ τῶν πλασμάτων ἀπλότητα, ὅπως μὴ

14 ἀκρότητας: Cf Pl Phdr 247 a 8

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

3 ἀναπληρώσεως Pb 4 μαθητίας Pn (sed corr) Lc μαθητείας Fb (sed corr) 6 τὴν
 om Pt εὐχαριστείας Pa Pn (sed corr) 7 inter ὑπερκοσμι- et -ως 2 litt eras Fb
 παραδίδεται om Pn (sed ssr) 8 post ταύτης add μὲν Fd ἀναγωγῶ PbVv Serg
 ἀπολόγου Lc θεσέως Vc (sed corr) 9 οὐρανίους PaPtPnPbLc. Vc et Ka ita
 scripserunt, ut discerni non possit utrum -ας an -ους sit, scil quia dubitaverunt, quid vellet
 exemplar 10 ἀποτελοῦσα Pb 11 ante αἰσθητῶν add ταῖς PaRcPtPnLc (sed eras)
 v 12 ἀνεγράψαντο Fb σύνθεσιν Ka (sed corr) 13 ἀνάγοι VcKa (e corr)
 ἀναγάγη Rc 14 ἀπλᾶς: ἀπλάστους Pa 16 capiti inscr κεφάλαιον B: ὅτι πρεπόντως
 τὰ θεῖα καὶ οὐράνια καὶ διὰ τῶν ἀνομοίων συμβόλων ἐκφαίνεται codd (ἐκφανεῖται Rc
 ἐκφάνεται Lc, sed supra α add ι) v. κεφάλαιον B post ἐκφαίνεται coll Lc 17 αὐτῆς
 scripsi (cf 18,2): αὐτῆς codd v ἐκάστης RcPtPnPb θιασώτας PaRcPn (sed corr)
 FbVvLc ὀνήνησιν PtPn (sed corr) Lc ὀνήνησεν Pa 18 οὐρανίους Vv 19
 ἐκφάνειαν Vv (corr m rec) ἐπομένους Pa τε: δὲ Vv 20 οὐρανίους PtPnPb-
 LcVcKa 21 ἀπλάστικότητα PaRcPn μὴ om Vv sed add supra lin

καὶ ἡμεῖς ὡσαύτως τοῖς πολλοῖς ἀνιέρως οἰώμεθα τοὺς οὐρανίους καὶ
 θεοειδεῖς νόας πολυπόδας εἶναι τινὰς καὶ πολυπροσώπους καὶ πρὸς βοῶν
 κτηνωδῖαν ἢ πρὸς λεόντων θηριομορφίαν τετυπωμένους καὶ πρὸς ἀετῶν
 ἀγκυλόχειλον εἶδος ἢ πρὸς πτηνῶν τριχῶδη πτεροφυῖαν διαπτεπλάσμέ- 5
 νους καὶ τροχοὺς τινὰς πυρώδεις ὑπὲρ τὸν οὐρανὸν φανταζώμεθα καὶ
 θρόνους ὑλαίους τῇ θεαρχίᾳ πρὸς ἀνάκλισιν ἐπιτηδεῖους καὶ ἵππους τινὰς
 πολυχρωμάτους καὶ δορυφόρους ἀρχιστρατήγους καὶ ὅσα ἄλλα πρὸς
 τῶν λογίων ἡμῖν ἱεροπλάστως ἐν ποικιλίᾳ τῶν ἐκφαντορικῶν συμβόλων
 137 B παραδεδόται. Καὶ γὰρ ἀτεχνῶς ἡ θεολογία ταῖς ποιητικαῖς ἱεροπλαστίαις
 ἐπὶ τῶν ἀσχηματίστων νοῶν ἐχρήσατο τὸν καθ' ἡμᾶς ὡς εἴρηται νοῦν 10
 ἀνασχεψαμένη καὶ τῆς οἰκείας αὐτῷ καὶ συμφυοῦς ἀναγωγῆς προνοή-
 σασα καὶ πρὸς αὐτὸν ἀναπλάσασα τὰς ἀναγωγικὰς ἱερογραφίας.
 <2> Εἰ δὲ τῷ δοκεῖ τὰς μὲν ἱεράς ἀποδέχεσθαι συνθέσεις ὡς τῶν ἀπλῶν
 ἐφ' ἑαυτῶν ἀγνώστων τε καὶ ἀθεωρήτων ἡμῖν ὑπαρχόντων, ἀπεμφαι-
 νούσας δὲ οἶεται τὰς τῶν ἀγίων νοῶν ἐν τοῖς λογίοις εἰκονογραφίας καὶ 15
 πᾶσαν ὡς εἰπεῖν τὴν ἀπότομον ταύτην τῶν ἀγγελικῶν ὀνομάτων σκηνὴν
 137 C καὶ χρῆναί φησι τοὺς θεολόγους ἐπὶ σωματοποιῶν ὅλως τῶν ἀσωμάτων
 ἐληλυθότας οἰκείοις αὐτὰ καὶ ὡς δυνατὸν συγγενέσιν ἀναπλάττειν τε καὶ
 ἐκφαίνειν σχηματισμοῖς ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν τιμιωτάτων καὶ αὐλῶν ποσῶς
 καὶ ὑπερκειμένων οὐσιῶν καὶ μὴ ταῖς οὐρανίαις καὶ θεοειδέσιν ἀπλότῃσι 20
 τὰς ἐπὶ γῆς ἐσχάτας περιτιθέντας πολυμορφίας (τὸ μὲν γὰρ ἡμῶν τε
 ἀναγωγικώτερον ἐμελλεν εἶναι καὶ τὰς ὑπερκοσμίους ἐκφαντορίας οὐ
 κατήγεν εἰς τὰς ἀπεμφαινούσας ἀνομοιότητος, τὸ δὲ καὶ εἰς τὰς θείας

2 Pluralis forma vocis νοός a Proclo repetenda est; cf Procl inst indic s v νοῦς, νόες; aliter Schol 32,13–28 2–9 Cf Ez 1,6–11; Apc 4,6sq 4 Cf Jes 6,2 5 τροχοῦς: Cf Ez 1,15; Dan ῥ' 7,9 6 θρόνους: Cf Dan 7,9; Apc 4,2 7 Cf Jos 5,14; Ph spec leg I 45 9–12 Cf Gr Naz or 28,31; Gr Nyss Eun II 242–250; II 419; III 6,32 10 ἀσχηματίστων: Cf Pl Phdr 247 c 10 Cf CH 8,16sq

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa (usque ad 23 ἀνομοιότητας) v

1 οἰώμεθα PaRc Pt (sed corr) VvLc 3 κτηνωδῖαν Vv (sed corr) θηριομορφίαν
 PaRcPtPnFd v 4 ἀγκυλόχειλῶν Pn τριχῶν διπτεροφυῖαν Rc 5 πυροειδεῖς
 Rc φανταζόμεθα PaRcPtPn (sed corr) Vv (sed corr) FdLc 6 ἀνάκλιν Pn PaRcPtPn
 (sed corr) PbVv (sed corr) Ka (sed corr) v 8 ἡμῖν post ἱεροπλαστῶς coll VcKa
 ἱεροπλαστῶν Rc τῶν alter e corr (-ων in spatium 1 litt) Vc 9 ἱεροπλαστεῖαις PaPn
 (sed corr) Lc 10 νόων FdLcVc (sed corr) 11 αὐτῇ Fb καὶ alter om Ka 12
 πρὸς – ἱερογραφίας in spatium brevius litteris compressis scr m rec ut vid Vc 14
 ἀναγνώστων Pa 15 νόων FdLc ἱερογραφίας PaRc (scil e lin 12 huc irrepsit)
 17 ἐπὶ: εἰς (-ς in rasura) Pn (sed corr m rec) σωματοποια FbVv 18 αὐτοὺς VcKa
 ἀνάπειν Lc (sed λάττ superscr) 19 πῶς PaRcPtPnFdLc Serg 20 περιτιθέναι VcKa
 Serg περιτιθέντας Pb v 21 post τε add καὶ Ka 23 ἀνομοιότητος Rc ὁμοιότητος
 Pn τὸ – οὕτως (11,22), i. e. 1 fol deest in Ka

ἀθέσμως ἐξυβρίζειν δυνάμεις καὶ τὸν ἡμέτερον ἴσως ἀποπλανᾶν νοῦν εἰς
 τὰς ἀνιέρους αὐτὸν ἐνιζάνον συνθέσεις, καὶ τάχα καὶ οἰήσεται τὰ ὑπερ-
 ουράνια λεοντείων τινῶν καὶ ἱππέων ἔσμων ἀποπεπληρωῶσθαι καὶ μυκη-
 5 τικῆς ὕμνολογίας καὶ ὀρνιθείας ἀγελαρχίας καὶ ζώων ἄλλων καὶ ὕλῶν 137 D
 ἀτιμωτέρων, ὅσα πρὸς τὸ ἄτοπον καὶ νόθον καὶ ἐμπαθὲς ἀποκλιθεῖσαι
 διαγράφουσιν αἱ κατὰ πᾶν ἀνόμοιοι τῶν δῆθεν ἐκφαντορικῶν λογίων
 10 ὁμοιότητες), ἀλλ' ἡ τῆς ἀληθείας ὡς οἶμαι ζήτησις ἀποδείκνυσιν τὴν τῶν 140 A
 λογίων ἱερωτάτην σοφίαν ἐν ταῖς τῶν οὐρανίων νοῶν μορφώσεσιν ἐκα-
 τέρου κομιδῇ προνοήσασαν ὡς μήτε εἰς τὰς θείας, ὡς ἂν φαίη τις,
 15 ἐξυβρίσαι δυνάμεις μήτε μὴν εἰς τὰς χαμαιζήλους ἡμᾶς ἐμπαθῶς ἐμπαγῆ-
 ναι τῶν εἰκόνων ταπεινότητος. Ὅτι μὲν γὰρ εἰκότως προβέβληνται τῶν
 ἀτυπώτων οἱ τύποι καὶ τὰ σχήματα τῶν ἀσχηματίστων, οὐ μόνην
 αἰτίαν φαίη τις εἶναι τὴν καθ' ἡμᾶς ἀναλογίαν ἀδυνατοῦσαν ἀμέσως ἐπὶ
 20 τὰς νοητὰς ἀνατείνεσθαι θεωρίας καὶ δεομένην οἰκείων καὶ συμφυῶν
 ἀναγωγίων, αἱ τὰς ἐφικτὰς ἡμῖν μορφώσεις προτείνουνσι τῶν ἀμορφώτων
 καὶ ὑπερφυῶν θεαμάτων, ἀλλ' ὅτι καὶ τοῦτο τοῖς μυστικοῖς λογίοις ἐστὶ
 140 B
 πρεπωδέστατον τὸ δι' ἀπορρήτων καὶ ἱερῶν αἰνιγμάτων ἀποκρύπτεσθαι
 καὶ ἄβατον τοῖς πολλοῖς τιθέναι τὴν ἱερὰν καὶ κρυφίαν τῶν ὑπερκοσμίων
 νοῶν ἀλήθειαν. Ἔστι γὰρ οὐ πᾶς ἱερὸς οὐδὲ πάντων, ὡς τὰ λόγια φησιν,
 20 ἡ γνῶσις.

Εἰ δὲ τὰς ἀπεμφαινούσας εἰκονογραφίας αἰτιάσοιτό τις αἰδεῖσθαι λέγων
 ἀνατιθέναι τὰ οὕτως αἰσchrὰ μορφώματα ταῖς θεοειδέσι καὶ ἀγιωτάταις

11 προβέβληνται: Cf CH 8,11 sq 19 Cf Mt 13,11; Mc 4,10–12; Lc 8,10; I Cor 8,7

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa (a 22 οὕτως) v

1 ἐξυβρίζειν Pb (sed -v eras) FbVvFdLc (corr ex οὐκ ἐξυβρίζον) v: ἐξυβρίζει Vc οὐκ ἐξυβριζε
 Rc οὐκ ἐξυβρίζειν PaPt (sed οὐκ et -v eras) Pn ἐξυβρίζον Serg ἀποπλανᾶν FbVv (corr
 ex -πλανᾶ) Fd (corr in -vā) v: ἀποπλανᾶ Vc Serg οὐκ ἀπεπλάνᾳ PaRcPt (sed corr) Pn
 (corr ex ἀπέπλαν) PbLc 2 αὐτῶν Pn (sed corr) PbFbVv (sed corr) Rc ἐνιζάνων
 RcPb (sed corr) Fb (sed corr) οἴσεται Rc (sed superscr η) PtPn 3 λεοντίων PaPtPn
 (sed corr) ἱππίων PaPt ἱπείων Fb ἔσμον Vv (sed corr) ἀποπληρουῶσθαι Pt
 (sed corr) Vv (sed corr) μυστικῆς Pt corr in μυκηματικῆς 4 ὀρνιθείας: -ας in rasura
 4 litt Pt ὀρνιθητικῆς Pa (-θειτ-) Rc (corr ex ὀρνιθικῆς) Pn 5 ἀτιμωτέρων Pn (sed corr)
 Fb ὅσα: ὡς PaRc ἀποκλιθεῖσαι PbFbFdLcVc v ἀποκλιθεῖσα Pn ἀποκλισθεῖσαι
 Pt: ἀποκλιθέντα Vv Serg ἀποκλεισθέντα Rc ἀποκλισθέντα Pa 6/7 διαγράφειν ... τὰς
 ... ἀνομοίους ... ὁμοιότητος PaRc 6 ἐκφαντορικῶν om Pt (sed add) 7 ὡς om Fd
 8 ἱερωτάτην Pa νόων FdLc 9 προνοήσασα PaPb φαίη: η e corr Pn 10
 ἡμᾶς post μὴν coll PaRcPtPnPdFdLc v 12 μόνον Pt, μὴν Fd 13 post τις add ἂν
 PbFbVvVc v 14 ἀνατείνεσθαι Fd ἀνατείνεσθε Pa δεομένων Fb 15 ἀναγωγίων
 Vc post ἡμῖν inser τῶν εἰκόνων PbVvVc 16 λόγοις PaRc 17 προπεδέστατον
 Rc διὰ Pa 19 νόων FdLc ἔστιν Lc (sed -v eras) 21 ἀπεμφαινούσας: inter
 e- et -μ 1 litt eras Fb 22 καὶ om Vv

- 140 C διακοσμήσεσιν, ἀπόχρη πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν ὡς διττός ἐστι τῆς ἱερᾶς
ἐκφαντορίας ὁ τρόπος: <3> ὁ μὲν ὡς εἰκὸς διὰ τῶν ὁμοίων προῖων
ἱεροτύπων εἰκόνων, ὁ δὲ διὰ τῶν ἀνομοίων μορφοποιῶν εἰς τὸ παντελῶς
ἀπεοικὸς καὶ ἀπεμφαῖνον πλαττόμενος. Ἀμέλει καὶ τὴν σεβασμίαν τῆς
ὑπερουσίου θεαρχίας μακαριότητα τῶν ἐκφαντορικῶν λογίων αἱ μυστικάι 5
παραδόσεις ποτὲ μὲν ὡς λόγον καὶ νοῦν καὶ οὐσίαν ὕμνοῦσι, τὴν θεο-
πρεπῆ λογιότητα καὶ σοφίαν αὐτῆς δηλοῦσαι καὶ ὄντως οὖσαν ὑπαρξιν
καὶ τῆς τῶν ὄντων ὑπάρξεως αἰτίαν ἀληθινήν, καὶ ὡς φῶς αὐτὴν ἀνα-
πλάττουσι καὶ ζωὴν ἀποκαλοῦσι, τῶν τοιούτων ἱερῶν ἀναπλασμάτων
σεμνοτέρων μὲν ὄντων καὶ τῶν προσύλων μορφώσεων ὑπερκεῖσθαι πῶς 10
δοκούντων, ἀποδεόντων δὲ καὶ οὕτω τῆς θεαρχικῆς πρὸς ἀλήθειαν ἐμ-
φερείας (ἔστι γὰρ ὑπὲρ πᾶσαν οὐσίαν καὶ ζωὴν, οὐδενὸς μὲν αὐτὴν φωτὸς
140 D χαρακτηρίζοντος παντὸς δὲ λόγου καὶ νοῦ τῆς ὁμοιότητος αὐτῆς ἀσυγ-
κρίτως ἀπολειπομένων), ποτὲ δὲ ταῖς ἀποφατικαῖς ἐκφαντορίαις ὑπὸ τῶν
αὐτῶν λογίων ὑπερκοσμίως ὕμνεῖται, ἀόρατον αὐτὴν καὶ ἄπειρον καὶ 15
ἀχώρητον ἀποκαλούντων καὶ τὰ <λοιπὰ> ἐξ ὧν οὐ τί ἐστιν, ἀλλὰ τί
οὐκ ἔστιν σημαίνεται. Τοῦτο γὰρ ὡς οἶμαι καὶ κυριώτερόν ἐστιν ἐπ’
αὐτῆς, ἐπεὶ περ, ὡς ἡ κρυφία καὶ ἱερατικὴ παράδοσις ὑφηγήσατο, τὸ μὲν
141 A οὐκ εἶναι κατὰ τι τῶν ὄντων αὐτὴν ἀληθεύομεν, ἀγνοοῦμεν δὲ τὴν
ὑπερουσίον αὐτῆς καὶ ἀνόητον καὶ ἄρρητον ἀοριστίαν. Εἰ τοίνυν αἱ μὲν 20

1 sqq Cf MTh 145,8 sqq; 146,1 sqq; Ep 9, 197,9 sqq; Alb didasc X 3 (p 165,14 sqq); Plot Enn VI 7,36,7; Bas Eun I 10 (533 C); Gr Nyss Eun II 130 sqq; Procl in R I 84,24 sqq; id theol plat II 5 passim; Dam problem 25 (I, p 43,15 sq) 6 λόγον: Cf DN 198,21 sqq; Joh 1,1—13 νοῦν: Cf DN 196,1 sqq; Rm 11,34 (Jes 40,13) οὐσίαν: Cf DN 180,9 sqq; Ex 3,14 7 σοφίαν: Cf DN 193,5 sqq; Clem str IV 156,1 (p 317,22 sq) 8 φῶς: Cf DN 149,9 sqq; Joh 8,12; I Joh 1,5 9 ζωὴν: Cf DN, c VI passim; Joh 5,26; 14,6 12 sqq Cf CH 8,10; DN 108,8 sqq; Pl Prm 142a; id R 509b; id Ti 28 c; Alb didasc X 3 (p 164,28 sqq); Clem str V 81,3—82,4; Plot Enn V 3,13,1 sqq; V 5,6; VI 9,3,36 sq; Cyr H catech 6,2; Gr Naz or 28,4; Gr Nyss v Mos II (p 87,1 sqq); id hom 7 in Eccl 411,12 sqq; Chrys incomprehens III 1; Procl theol plat II 4; III 7 (p 29,10 sqq) 14 sqq Cf DN 117,1 sqq; 194,1 sqq; Clem str V 71,3 15 ἀόρατον: Cf Joh 1,18 sim; Col 1,15; I Tim 6,16; Hbr 11,27 17 sqq Cf Gr Nyss Eun II 105; Procl in Prm VI 86

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

1/2 ὁ μὲν — μορφοποιῶν in spatium 36 litt, i. e. 1 lin compress m rec ut vid Vc 2
εἰκῶς Rc (sed corr) 3 μορφοποιῶν PaPn (sed corr) μορφοποιῶν LcKa v παντελὲς
Pa 4 ἀπεοικὸς: εἰ in spatium 1 litt compress Fb σεβάσιμον Pt 7 αὐτῆς:
αὐτὴν VvFd 8 ἀναπλάττουσιν PnLc, sed uterque -v eras 9 ἀποκαλοῦσιν Pn (sed
-v eras) τοσούτων PaRc 1. ε. ρῶν (2 spatia binarum litt) Ka 11 δὲ om Pa
οὕτως PaRcPtPn ἐμφερείας PaPn (sed corr) 13 αὐτῆς: αὐτὴν Fd 14 post δὲ
add kai VcKa ἀποφατικαῖς coniec Langerbeck: ἀποφατικαῖς ἀνομοίσις PbVv ἀνομοίσις
cett v 15 ante ἀόρατον add τῶν VvFd, τὴν Lc 16 λοιπὰ vel sim addendum cens
Langerbeck 17 ἔστιν: -v eras PnLc ἔστι FdVcKa 18 post καὶ add ἡ Pa v τὸ
om V (add m rec)

ἀποφάσεις ἐπὶ τῶν θείων ἀληθεῖς, αἱ δὲ καταφάσεις ἀνάρμοστοι τῇ κρυφίότητι τῶν ἀπορρήτων, οἰκειότερα μᾶλλον ἔστιν ἐπὶ τῶν ἀοράτων ἢ διὰ τῶν ἀνομοίων ἀναπλάσεων ἐκφαντορία.

Τιμῶσι τοιγαροῦν, οὐκ αἰσχους ἀποπληροῦσι τὰς οὐρανίας διακοσμῆ-
 5 σεις αἱ τῶν λογίων ἱερογραφίαι ταῖς ἀνομοίοις αὐτὰς μορφοποιίαις ἐκ-
 φαίνουσαι καὶ διὰ τούτων ἀποδεικνύσαι τῶν ὑλικῶν ἀπάντων ὑπερκοσ-
 μίως ἐκβεβηκυίας. Ὅτι δὲ καὶ τὸν ἡμέτερον νοῦν ἀνάγουσι μᾶλλον αἱ
 ἀπεμφαίνουσαι τῶν ὁμοιοτήτων, οὐκ οἶμαί τινα τῶν εὐφρονούντων
 10 ἀντερεῖν. Εἰς μὲν γὰρ τὰς τιμιωτέρας ἱεροπλαστίας εἰκὸς ἔστι καὶ πλανη-
 θῆναι, χρυσοειδεῖς τινὰς οἰομένους εἶναι τὰς οὐρανίας οὐσίας καὶ φωτο-
 141 B ειδεῖς τινὰς ἄνδρας καὶ ἐξαστράπτοντας, εὐπρεπεῖς, ἡμφιεσμένους ἐσθῆτα
 φανῆναι καὶ τὸ πυρῶδες ἀβλαβῶς ἀποστίλβοντας καὶ ὅσοις ἄλλοις ὁμοιο-
 τυπώτοις κάλλεσιν ἡ θεολογία τοὺς οὐρανίους ἐσχημάτισε νόας. Ὅπερ
 15 ἵνα μὴ πάθοιεν οἱ μηδὲν τῶν φαινομένων καλῶν ὑψηλότερον ἐννενοηκότες,
 ἡ τῶν ὁσίων θεολόγων ἀνατακτικὴ σοφία καὶ πρὸς τὰς ἀπεμφαινούσας
 ἀνομοιότητας ἱερῶς κατάγεται, μὴ συγχωροῦσα τὸ πρόσυλον ἡμῶν εἰς
 τὰς αἰσχροὺς εἰκόνας ἀπομένον ἐπαναπαύεσθαι, διανιστῶσα δὲ τὸ ἀνω-
 φερὲς τῆς ψυχῆς καὶ ὑπονύττουσα τῇ δυσμορφίᾳ τῶν συνθημάτων ὡς
 μήτε θεμιτοῦ μηδὲ ἀληθοῦς δοκοῦντος εἶναι μηδὲ τοῖς ἄγαν προσύλοις,
 20 141 C ὅτι τοῖς οὕτως αἰσχροῖς ἐμπερῇ πρὸς ἀλήθειάν ἐστι τὰ ὑπερουράνια καὶ
 θεῖα θεάματα. Ἄλλως τε καὶ τοῦτο ἐννοῆσαι χρή τὸ μηδὲ ἐν τῶν ὄντων
 εἶναι καθόλου τῆς τοῦ καλοῦ μετουσίας ἐστερημένον, εἴπερ ὡς ἡ τῶν
 λογίων ἀλήθεια φησι «Πάντα καλὰ λίαν».

〈4〉 Ἔστιν οὖν ἐκ πάντων αὐτῶν ἐπινοῆσαι καλὰς θεωρίας καὶ τοῖς

11/12 Cf Mt 28,3; Mc 16,5; Act 1,10; Apc 4,4 16 sqq Cf CH 16,1; Clem str V 24,2 (p 341,2sq); Or princ IV 2,9; Gr Nyss hom in Cant prooemium 6,10sq; 9,18sq 17
 ἀνωφερές: Cf Pl Phdr 246 d 6 21 sq Cf DN 152,8sq; Plot Enn I 6,6,22 23 Vide
 Gen 1,31

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

1 αἱ δὲ: οὐδὲ Pa 2 ἐπὶ τῶν ἀοράτων om PaRc 4 τιμῶσι: καὶ νῦν PaRc γαροῦν
 Ka (sed corr ead m) οὐρανίους PaRcPnPbVvFdLc v 5 ante αἱ add καὶ v 6
 καὶ om v ὑπερκοσμίων PaRc Serg (om τῶν ὑλικῶν) 7 ὅτι: ἐτι Pn ὄγουσι
 Rc 9 μὲν om VcKa ἱεροπλαστέαις PaFd 10 χρυσοειδεῖς (ω in spatio brevior) Pn
 οἰομένοις Rc (sed corr) οὐρανίους PnPbVvLc καὶ om Fd καὶ φωτο-
 11 καὶ om Lc (sed postea add) ante τινὰς coll
 PaRcPtPn ante εὐπρεπεῖς add καὶ Pb ἐσθῆτας Pa Serg 12 φανῆ Pa (corr m
 rec) φανῆ Pn φαεινὴν PtVcKa φαεινὴν Rc, ante φανῆν eras φωτο- Lc om Serg ὅσοι Vc
 (sed corr) ὁμοτυπώτοις PtFdLc (corr e ὁμοιο-) 13 κάλλεσιν Langerbeck: κάλλεσιν
 ἢ μορφαῖς PbFbVvVcKa μορφαῖς PaRcPtPnFdLc v 15 θεολογιῶν VvFd 19 μήτε:
 μὴ PaRcPtPnFdLc v μὴδὲ prius: μήτε VcKa ἀληθῶς Rc 20 ἐμπερὲς FbVv
 21 νοῆσαι Rc 22 ἡ om, sed superscr Pa 23 λογίων om Fb φησὶν Pn (sed -v
 eras) 24 αὐτῶν VvKa: om PaRcPtPnPbVc v τούτων PbFdLc

νοητοῖς τε καὶ νοεροῖς ἐκ τῶν ὑλαίων ἀναπλάσαι τὰς λεγομένας ἀνομοίους
 141 D ὁμοιότητας, ἐτέρω τρόπῳ τῶν νοερῶν ἔχοντων ἅ τοις αἰσθητοῖς ἑτεροίως
 ἀπονενέμηται. Καὶ γὰρ ὁ θυμὸς τοῖς μὲν ἀλόγοις ἐξ ἐμπαθοῦς ὁρμῆς
 ἐγγίνεται καὶ πάσης ἀλογίας ἐστὶν ἀνάπλεως ἢ θυμοειδῆς αὐτῶν κίνησις, 5
 ἀλλ' ἐπὶ τῶν νοερῶν ἐτέρω τρόπῳ χρή τὸ θυμικὸν ἐννοῆσαι, δηλοῦν ὡς
 οἶμαι τὴν ἀρρενωπὸν αὐτῶν λογιότητα καὶ τὴν ἀμείλικτον ἔξιν ἐν ταῖς
 144 A θεοειδέσι καὶ ἀμεταβάλοις ἰδρύσεσιν. Ὡσαύτως ἐπιθυμίαν μὲν εἶναι φαμεν
 ἐπὶ τῶν ἀλόγων ἀπερίσκεπτόν τινα καὶ πρόσυλον ἐξ ἐμφύτου κινήσεως
 ἢ συνηθείας ἐν τοῖς ἀλλοιωτοῖς ἀκρατῶς ἐγγινομένην προσπάθειαν καὶ
 τὴν ἀλογον τῆς σωματικῆς ὀρέξεως ἐπικράτειαν ἅπαν τὸ ζῶον ὠθοῦσης 10
 ἐπὶ τὸ κατ' αἰσθησιν ἐπιθυμητόν, ὅταν δὲ τὰς ἀνομοίους ὁμοιότητας τοῖς
 νοεροῖς περιτιθέντες ἐπιθυμίαν αὐτοῖς περιπλάσωμεν, ἔρωτα θεῖον αὐτὴν
 ἐννοῆσαι χρή τῆς ὑπὲρ λόγον καὶ νοῦν αὐλίας καὶ τὴν ἀκλινῇ καὶ
 ἀνένδοτον ἔφεσιν τῆς ὑπερουσίως ἀγνῆς καὶ ἀπαθοῦς θεωρίας καὶ τῆς 15
 πρὸς ἐκείνην τὴν καθαρὰν καὶ ἀκροτάτην διαύγειαν καὶ τὴν ἀφανῇ καὶ
 καλλοποιὸν εὐπρέπειαν αἰωνίας ὄντως καὶ νοητῆς κοινωνίας. Καὶ τὸ
 ἀκρατὲς ἐκλάβοιμεν ἐπὶ τοῦ συντόνου καὶ ἀνεπιστρόφου καὶ πρὸς μηδενὸς
 ἐγκόπτεσθαι δυναμένου διὰ τὸν ἀμιγῆ καὶ ἀναλλοίωτον τῆς θείας καλ-
 144 B λονῆς ἔρωτα καὶ τὴν ὀλικὴν ἀπόκλινσιν ἐπὶ τὸ ὄντως ἐφετόν. Ἀλλὰ καὶ
 αὐτὴν τὴν ἀλογίαν τε καὶ ἀναισθησίαν ἐπὶ μὲν τῶν ἀλόγων ζώων ἢ τῶν 20
 ἀψύχων ὑλῶν στέρησιν λόγου καὶ αἰσθήσεως οἰκείως ἀποκαλοῦμεν, ἐπὶ
 δὲ τῶν αὐλῶν καὶ νοερῶν οὐσιῶν ἀγιοπρεπῶς τὸ ὑπερέχον αὐτῶν ὡς
 ὑπερκοσμίων ὁμολογοῦμεν τοῦ καθ' ἡμᾶς μεταβατικοῦ καὶ σωματικοῦ
 λόγου καὶ τῆς ὑλαίας καὶ ἀλλοτρίας τῶν ἀσωμάτων νοῶν αἰσθήσεως.

1 νοητοῖς τε καὶ νοεροῖς: Cf. Schol 240,27–54; Arist de an 430a3; id Metaph 1072b20; 1075a1 sqq; Procl theol plat IV passim, praecipue c 19 (p 57,10 sqq); Beierwaltes, Proklos, p 89 sqq 6 ἀρρενωπὸν: Cf Pl Smp 192a 7 ἀμεταβάλοις: Cf Arist Cael 279a18 sqq; Procl theol plat I 19 (p 89,20 sqq) 12 sqq Cf DN 157,9 sqq; Pl Phdr 245b7; id Smp 211b5; Gr Nyss hom 1 in Cant 23,6 sqq; Procl in Alc 61,3; 117,9 sqq; id theol plat I 25 (p 109,10 sqq)

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

1 νοεροῖς τε καὶ νοητοῖς Lc (sed ordinem verborum mutandum signific) 2 ἑτεροτρόπως
 RcPb 4 ἐγγίνεται: γ prius e corr Pn ἐγένετο Rc ἀνάπλεως Rc 5 ἑτεροτρόπως
 PaRc 6 ἔξιν: λέξιν Pa (corr in λῆξιν m rec) ταῖς: τοῖς Rc 9 ἀλλοιωτοῖς: ante
 -ς 2 litt eras Pb ἐγγινομένην: -γ prius e corr Pn ἐγγινομένην Pa 10 ἐπικράτιαν Pn
 (sed corr) 12 αὐτὴν: αὐτὴ Vv (sed corr) om PtPn 14 τῆς: τὴν Pa om Vv 15
 διαύγειαν PaPn (sed corr) διαυγίαν Fd (corr e -γείαν) Lc ἀφανῇ Serg PaPtPnFdLc:
 ἀειφανῇ Rc ἀπλανῇ PbFbVvVcKa v (sed cf 9,1) 16 αἰωνίου PtPn 18 ἐνκόπτεσθαι
 PaPn (sed corr) ἐκκόπτεσθαι PtFbLc v 19 ὀλίγην Pa corr m rec ἀπόκλησιν Ka
 (sed corr) 20 τὴν om Rc 21 οἰκείων v 23 ὑπερκοσμίων Pb (corr m rec)
 ὑπερκοσμίων Fb ὑπερκόσμιοι Pn καὶ σωματικοῦ om Pa (add in mg ead m) 24
 νοῶν FdLc νόων Vc

Ἔστι τοιγαροῦν οὐκ ἀπαδούσας ἀναπλάσαι τοῖς οὐρανίοις μορφὰς κάκ
 τῶν ἀτιμωτάτων τῆς ὕλης μερῶν, ἐπεὶ καὶ αὕτη πρὸς τοῦ ὄντως καλοῦ
 τὴν ὑπαρξιν ἐσχηκυῖα κατὰ πάσαν αὐτῆς τὴν ὑλαίαν διακόσμησιν
 ἀπηχρήματά τινα τῆς νοερᾶς εὐπρεπείας ἔχει καὶ δυνατόν ἐστι δι' αὐτῶν
 5 ἀνάγεσθαι πρὸς τὰς αὐλοὺς ἀρχετυπίας, ἀνομοίως ὥς εἴρηται τῶν ὁμοιο- 144 C
 τήτων ἐκλαμβανομένων καὶ τῶν αὐτῶν οὐ ταύτῳ, ἐναρμονίως δὲ καὶ
 οἰκείως ἐπὶ τῶν νοερῶν τε καὶ αἰσθητῶν ἰδιοτήτων ὀριζομένων.

〈5〉 Ταῦτα τοὺς μυστικούς θεολόγους εὐρήσομεν οὐ μόναις ταῖς τῶν
 οὐρανίων διακόσμων ἐκφάνσεσιν ἱερῶς περιπλάττοντας, ἀλλὰ καὶ αὐταῖς
 10 ἔσθ' ὅτε ταῖς θεαρχικαῖς ἐκφαντορίαις. Καὶ ποτὲ μὲν αὐτὴν ἀπὸ τῶν
 φαινομένων τιμίων ὕμνοῦσιν ὥς ἥλιον δικαιοσύνης, ὥς ἀστέρα τὸν ἔξον
 εἰς νοῦν ἱερῶς ἀνατέλλοντα καὶ ὥς φῶς ἀπερικαλύπτως καὶ νοητῶς 144 D
 καταυγάζον, ποτὲ δὲ ἀπὸ τῶν μέσων ὥς πῦρ ἀβλαβῶς φωτίζον ὥς ὕδωρ
 ζωτικῆς ἀποπληρώσεως χορηγὸν καὶ συμβολικῶς εἰπεῖν εἰς γαστέρα
 15 διαδύομενον καὶ ποταμούς ἀναβλύζον ἀσχέτως ἀπορρέοντας, ποτὲ δὲ
 ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ὥς μύρον εὐῶδες ὥς λίθον ἀκρογωνιαῖον. Ἀλλὰ καὶ
 θηριομορφίαν αὐτῇ περιτιθέασι καὶ λέοντος αὐτῇ καὶ πάνθηρος ἰδιότητα
 περιάπτουσι καὶ πάρδαλιν αὐτὴν ἔσεσθαι φασὶ καὶ ἄρκον ἀπορουμένην. 145 A
 Προσθήσω δὲ καὶ τὸ πάντων ἀτιμότερον εἶναι καὶ μᾶλλον ἀπεμφαίνειν
 20 δοκοῦν ὅτι καὶ σκώληκος εἶδος αὐτὴν ἑαυτῇ περιπλάττουσαν οἱ τὰ θεῖα
 δεινοὶ παραδεδώκασιν. Οὕτω πάντες οἱ θεόσοφοι καὶ τῆς κρυφίας ἐπι-
 πνοίας ὑποφῆται τῶν ἀτελέστων καὶ τῶν ἀνιέρων ἀχράντως ἀποδια-

2sq; Cf DN 198,15sq; Sap 13,1—9; Rm 1,20; Plot Enn IV 8,6,20sq; Gr Nyss hom opif
 2 (133 A); Procl in Cra 30,19sq; id theol plat II 8 (p 56,16sq) 5 ἀνομοίως: Cf Gr
 Nyss Eun I 620—623; II 234—238 11 Cf Sap 5,6; Mal 3,20 11/12 Cf II Ptr 1,19;
 Apc 22,16 13 Cf Ex 3,2 ὕδωρ: Cf Ps 35,10; Jer 2,13; Ez 47,1sq; Apc 7,17 15
 Cf Ex 17,1—7; Num 20,8; Joh 7,38; Apc 22,1 16 Cf Cant 1,3 λίθον: Cf Jes 28,16;
 Eph 2,20 17 Cf Hos 5,14; 13,7 18 πάρδαλιν: Cf Hos 13,7; Apc 13,2 ἄρκον:
 Cf Hos 13,8 20 σκώληκος: Cf Ps 21,7

PaRc PtPnPbFb Vv Fd Lc VcKa v

1 ἔστιν PaFb ἔσθῃ Rc ἀπα . . δόντως Pb ἀπάσας Lc (sed sscr δου) μορφὰς: -ς in
 rasura 3 litt Vc 2 ἀτιμωτάτων Pn (corr e -μωτατ-) VvFdVc post ἀτιμωτάτων add
 ἡ Rc δντος Ka (sed corr) 6 inter αὐτῶν et οὐ rasura 5 fere litt Vc 8 εὐρήσωμεν
 Rc μόνον PaRcPt 11 τὸν e τῶν corr Pn ἔξον: -ον corrupt in Pa αἰῶον Pt
 post ἐ- 1 litt eras, o in rasura Pn 13 καταυγάζον Pa καταυγάζοντα Rc καταυγάζον Pt
 δε: μὲν RcPn φωτίζων Pt 14 χορηγὸν Pn (sed corr) 16 ἀκρογωνιαῖον Fd
 17 αὐτὴν Rc περιτιθέασιν Pn (sed -v eras) FbLc (sed -v eras) λέοντος Fd (sed
 corr) 18 περιάπτουσιν Fb πάρδαλιν: -ι- in rasura Pn φασὶ om Pa ἄρκον
 PaPtVvFdLc: item PnPb sed sscr τ ἄρκτον RcFbVcKa v 19 ἀτιμώτερον PtPn (sed corr)
 Lc 20 σκώλικος PaPtPn (sed corr) Fb ἑαυτὴν PaRcFd 22 τῶν ἀτελέστων καὶ
 om PaRc (sed add in mg al m) τῶν alter om v ἱερῶν Pa ἀχράντων Pa (corr
 m rec) Pn ἀποδιαστέλλουσιν Fb

στέλλουσι τὰ « Ἁγία τῶν ἁγίων » καὶ τὴν ἀνόμοιον ἱεροπλαστίαν πρεσ-
 βευούσιν, ὥς μήτε τὰ θεῖα τοῖς βεβήλοις εὐχείρωτα εἶναι μήτε τοὺς τῶν
 θείων ἀγαλμάτων φιλοθεάμονας ὥς ἀληθέσιν ἐναπομεῖναι τοῖς τύποις καὶ
 ὥστε τὰ θεῖα τιμᾶσθαι ταῖς ἀληθέσιν ἀποφάσεσι καὶ ταῖς πρὸς τὰ ἔσχατα
 τῶν οἰκείων ἀπηχημάτων ἑτεροαῖς ἀφομοιώσεσιν. Οὐδὲν οὖν ἄτοπον, 5
 εἰ καὶ τὰς οὐρανίας οὐσίας ἐκ τῶν ἀπεμφαινουσῶν ἀνομοίων ὁμοιοτήτων
 145 B ἀναπλάττουσι κατὰ τὰς εἰρημένους αἰτίας. Οὐ γὰρ ἂν ἴσως οὐδὲ ἡμεῖς εἰς
 ζήτησιν μὲν ἐξ ἀπορίας, εἰς ἀναγωγὴν δὲ διὰ τῆς ἀκριβοῦς τῶν ἱερῶν
 ἐρεύνης ἐληλύθειμεν, εἰ μὴ τὸ δυσειδὲς ἡμᾶς ἐξετάραξε τῆς τῶν ἀγγέλων
 ἐκφαντικῆς ἀναπλάσεως οὐκ ἔων ἡμῶν τὸν νοῦν ἐναπομεῖναι ταῖς ἀπα- 10
 δούσαις μορφοποιαῖς, ἀλλ' ἐρεθίζον ἀπαναίνεσθαι τὰς ὑλικὰς προσπαθεί-
 ας καὶ προσεθίζον ἱερῶς ἀνατείνεσθαι διὰ τῶν φαινομένων ἐπὶ τὰς ὑπερ-
 κοσμίους ἀναγωγάς.
 Τοσαῦτα μὲν ἡμῖν εἰρήσθω διὰ τὰς ὑλικὰς καὶ ἀπεμφαινούσας τῶν
 ἱερῶν λογίων ἀγγελοειδεῖς εἰκονογραφίας, ἐξῆς δὲ ἀφορίσασθαι χρὴ τί 15
 μὲν αὐτὴν εἶναι τὴν ἱεραρχίαν οἰόμεθα, τί δὲ πρὸς αὐτῆς τῆς ἱεραρχίας
 ὀνύνασθαι τοὺς ἱεραρχίᾳ κεκληρωμένους. Ἐγῆσοιτο δὲ τοῦ λόγου Χρι-
 στός, εἴπερ ἐμοὶ θέμις εἰπεῖν, ὁ ἐμός, ἡ πάσης ἱεραρχικῆς ἐκφαντορίας
 145 C ἐπίπνοια. Σὺ δέ, ὦ παῖ, κατὰ τὴν ὁσίαν τῆς καθ' ἡμᾶς ἱεραρχικῆς
 παραδόσεως θεσμοθεσίαν αὐτός τε ἱεροπρεπῶς ἄκουε τῶν ἱερῶς λεγο- 20
 μένων ἔνθεος ἐνθέων ἐν μυσταῖς γινόμενος καὶ τῇ κατὰ νοῦν κρυφίότητι τὰ
 ἅγια περιστείλας ἐκ τῆς ἀνιέρου πληθύος ὥς ἐνοειδῇ διαφύλαξον. Οὐ

1 Vide Ex 26,33 sq; Hbr 9,3 1 sq Cf CH 13,15 sqq; EH 69,14 sqq; Ep 9,197,1 sqq; Clem
 str I 55,1 sqq; V 57,1; Procl in R I 85,16 sqq 3 φιλοθεάμονας: Vox Platonica est; cf Pl
 R 476 b 4

PaRc PtPb (def a 20 ἱεροπρεπῶς) Rd (inc a 20 ἱεροπρεπῶς) Fb Vv Fd Lc VcKa v

1 ἀνομοίαν Vv πρεσβεύουσιν Pt 3 θείων FbVv: ἱερῶν cett v. Sed cf 18,2; EH
 96,23. ἀγάλματα ἱερὰ neque in CH neque in EH legitur post ὡς add καὶ Fb ἀπο-
 μεῖναι PaRcPt (sed corr) Pn 6 οὐρανίους Pb ὁμοιωτήτων Pn (sed corr) 7
 ἀναπλάττουσιν Fb οὐ: οὐδὲ PtPbFbVv 9 ἐλελύθημεν RcPtPn (sed corr) Ka
 ἐληλύθαμεν Pa ἐξέταξεν PaRc (-ξε) 10 ἐὼν Lc 10/11 ἐὼν — ἀπαναίνεσθαι vix
 legi pot in Pb 12 ἀνατείνεσθαι: ἀνατίθεσθαι Pt φανομένων Pa 14 μὲν om
 PbFbVv ὑλικὰς e corr Vc 15 ἱερῶν: νοερῶν Pb λογίων: ἀναλογίων Rc
 15—20 multa verba aqua deleta Pb 15 ἀφορήσασθαι Fd 16 εἶναι om Pn (sscr m
 rec ut vid) τῆς Rc: om cett v 17 ὀνύνασθαι Pt (corr e ὀνύνασθαι) Lc ἱεραρχίαν
 v κεκληρωμένους: τετιμημένους Pt 18 ἡ: ὁ RcVv ἱεραρχικῆς om Pn sscr m
 rec ut vid ἐκφαντορικῆς Vv 19 ἐπίπνοιας Pn (sed σ eras) Vv (sed corr) ἱε-
 ρατικῆς PaRcFdLc (corr ex ἱεραρχικῆς) 21 ἐν θέῳ PaRc γιγνόμενος KaVc (e corr)
 γενόμενος Pb (sed corr) 22 ἀνιέρως Lc (sed corr)